

CT-scan van de dikke darm

CT-colonografie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

informatie

Belangrijk

U ontvangt bij deze folder een aparte vragenlijst. Als u deze niet heeft ontvangen kunt u deze vinden op onze website <https://www.asz.nl/specialismen/radiologie/folders/>

Eventueel kunt u de vragenlijst ook voor uw afspraak invullen bij de balie van de afdeling Radiologie.

Inleiding

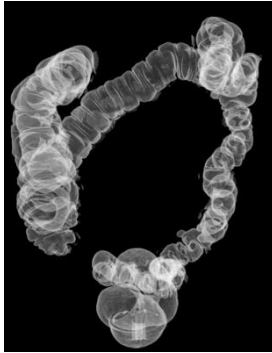
U heeft binnenkort een afspraak voor een CT-scan van de dikke darm. Dit is een röntgenonderzoek dat ook wel CT-colonografie wordt genoemd. In deze folder leest u hier meer over.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een onderzoek krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Waarom een CT-scan?

Bij het onderzoek worden dwarsdoorsnede-foto's van uw dikke darm gemaakt. Hiermee krijgen we driedimensionale informatie over de vorm, de ligging en de structuur van uw darmen. Zo is het mogelijk om van buitenaf beelden te krijgen van het binnenste van uw dikke darm. De beelden lijken op de beelden van een coloscopie, een inwendig onderzoek van de dikke darm. De CT-colonografie wordt ook wel 'virtuele coloscopie' genoemd.

Afbeelding 1: Een CT-scan van de dikke darm

Weinig belastend

Een CT-onderzoek is minder belastend dan een coloscopie, omdat dit géén inwendig onderzoek is. Er wordt géén lange slang bij u ingebracht om de binnenkant van de darm te bekijken.

Het onderzoek is niet pijnlijk, waardoor het niet nodig is pijnstilling te gebruiken of een roesje te geven.

Vorbereiding thuis

Voor een CT-scan van de dikke darm is een voorbereiding nodig. U moet tijdelijk het voorgeschreven vezelarme dieet volgen (zie verderop in deze folder), een laxeermiddel gebruiken (MoviPrep) en het voorgeschreven contrastmiddel Prontobario/Ezcat innemen. Bij het maken van de afspraak heeft u een potje met Prontobarium/Ezcat én een recept voor Moviprep meegekregen. Met dit recept haalt u de MoviPrep bij de apotheek.

Wat is Prontobarium/Ezcat?

Prontobarium is een contrastmiddel waarmee de binnenkant van de darmen goed afgebeeld kan worden.

Wat is MoviPrep?

MoviPrep heeft een laxerende werking. Het zorgt ervoor dat uw darmen goed leeg en schoon zijn. Zo kunnen de darmen goed worden beoordeeld tijdens het onderzoek. Zorg dat u in de buurt van een toilet bent.

Belangrijk bij de voorbereiding

- **Medicijnen**

U kunt uw medicijnen innemen zoals u gewend bent. Houd wel rekening met het volgende: omdat de voeding tijdens de voorbereidingsperiode sneller door uw darm gaat dan normaal, kunnen sommige medicijnen niet goed worden opgenomen in het bloed. Hierdoor kan de werking verminderen. Dit geldt ook voor de anticonceptiepil.

- **Suikerziekte**

Als u diabetes (suikerziekte) heeft, moet u overleggen met uw behandelend arts over de voorbereiding op het onderzoek. De verandering van het vezelarme dieet kan uw glucosespiegel ontregelen. Hierdoor kan de behoefte aan medicijnen veranderen. Zeg bij het maken van de afspraak dat u diabetespatiënt bent. Dan kunnen we rekening houden met de tijd van uw afspraak.

- **Stoma**

Heeft u een stoma? Neem dan contact op met uw behandelend arts.

- **Overgeven**

Als u tijdens het volgen van het dieet moet overgeven of onwel wordt, neemt u dan contact op met uw behandelend arts.

- **Specifiek dieet**

Volgt u een specifiek dieet, zoals een vocht- of natriumbeperkt dieet bij hart- of nierziekten, neemt u dan contact op met uw behandelend arts.

Tijdschema

De dag voor het onderzoek

's Morgens kunt u een ontbijt nemen en 's middags een lichte lunch. Hierna zijn alleen heldere vloeistoffen toegestaan (geen vezels). Daarnaast neemt u barium contrastmiddel (Prontobario/Ezcat) in volgens de volgende instructies:

- Het flesje Prontobario/Ezcat goed schudden voor gebruik.
- Dan mengt u de inhoud van het flesje van 225 ml Prontobario/Ezcat met 225 ml water (dit is 1x de hoeveelheid van het flesje). U krijgt op deze manier ongeveer 450 ml verdunde drank.
- De helft (225 ml) van het vermengde drankje drinkt u de dag voor het onderzoek 's ochtends (voor gebruik het drankje goed schudden/roeren).
- De andere helft (225 ml) drinkt u in de avond voor het onderzoek (nogmaals het drankje goed schudden/roeren voor gebruik).

08.00 uur	Ontbijt (beperk vezels en vezelachtige voeding)*
09.00 uur	Halve hoeveelheid verdunde Prontobario/Ezcat (is ca. 225 ml) opdrinken (goed schudden)
12.00 uur	Lichte lunch* (beperk vezels en vezelachtige voeding). Na de lichte lunch mag u niet meer eten. Alleen heldere vloeistoffen zijn toegestaan.
14.30 uur	Bereiding MoviPrep: los zakje A en B samen op in 1 liter water. Start met het drinken van de eerste liter Moviprep + 3 extra glazen water. Verdeel het drinken over 2 uur.

- 17.30 uur Bereiding MoviPrep: los zakje A en B samen op in 1 liter water. Start met het drinken van de tweede liter MoviPrep + ½ liter water. Verdeel het drinken over 2 uur.
- 20.00 uur Halve hoeveelheid verdunde Prontobario/Ezcat (is ca. 225 ml) opdrinken (goed schudden).

*** De dag voor het onderzoek mag u als ontbijt of lichte lunch het volgende eten:**

- *Graanproducten (zonder vezels of zaden):*
 - wit brood, wit beschuit, witte crackers
 - witte rijst, pasta
 - pannenkoeken
 - pap zonder vezels
 - *Groenten en fruit (zonder pitten en vezels), geschild zoals:*
 - banaan, appel en peer (géén sinaasappels, mandarijnen, druiven, krenten en vijgen)
 - aardappelen
 - gekookte groenten zoals wortelen, bloemkool, witlof, spinazie en andijvie (géén peulvruchten, mais, koolsoorten, asperges, tomaat en champignons).
 - *Vlees, gevogelte en kip:* alle soorten.
 - *Soepen:* alle soepen zonder peulvruchten of mais.
 - *Beleg:* alle beleg behalve pindakaas of jam met stukjes fruit.
 - *Dranken:* alle dranken behalve vruchtensappen met vruchtvlees.
- Tussendoor:* chocolade (zonder nootjes), snoep, ijs en cake (géén koekjes).

De dag van het onderzoek

U mag niet meer eten. Wel mag u tot 1 uur voor het onderzoek alleen heldere vloeistoffen drinken, zoals thee en water.

Belangrijk voor het onderzoek

Allergie

Als u overgevoelig bent of allergisch voor jodium, meldt dit dan voor het onderzoek aan de laborant die u komt ophalen. Bent u allergisch voor contrastmiddel? Meldt dit ruim voor het onderzoek aan uw behandeld arts. U krijgt dan voorafgaand aan het onderzoek medicijnen die een allergische reactie verminderen.

Zwangerschap

Als u zwanger bent of denkt het te zijn, bel dan zo spoedig mogelijk naar de afdeling Radiologie.

Sieraden en waardevolle spullen

Wilt u op de dag van het onderzoek geen sieraden dragen? U kunt ze dan na het onderzoek ook niet vergeten.

Vervoer

Als u contrastmiddel via de bloedbaan krijgt toegediend, mag u tot één uur na het onderzoek géén voertuig besturen.

Bloedprikken

Als er bij u ook bloed geprikt moet worden, moet u dit laten doen voordat de CT-scan gemaakt wordt. Het contrastmiddel kan namelijk afwijkende bloedwaarden geven. Dit geldt tot 40 uur na het geven van de contrastvloeistof.

Vragenlijst meenemen

Neem de ingevulde vragenlijst mee naar uw onderzoek.

Het onderzoek

Afbeelding 2: De CT-scan

Voor het onderzoek vraagt de röntgenlaborant u uw kleding uit te trekken en een schortje aan te doen.

Afhankelijk van de reden van dit onderzoek, brengt de röntgenlaborant voor het onderzoek een infuus in een ader in uw elleboogplooï. Ook brengt de röntgenlaborant, als u op de tafel van de CT-scan ligt, een kort dun slangetje in uw anus. Via dit slangetje wordt lucht in uw darmen geblazen om deze beter in beeld te brengen.

Infuus

Afhankelijk van de reden van dit onderzoek, wordt er via een infuus ook een *contrastmiddel* ingespoten tijdens de scan. Dit is nodig om de organen in uw buik beter in beeld te brengen. Van dit middel kunt u lichte bijwerkingen krijgen zoals:

- Een rare smaak in uw mond.
- Een warm gevoel door uw hele lichaam.
- Het gevoel dat u urine laat lopen..

Deze bijwerkingen verdwijnen weer binnen enkele minuten.

Wilt u meer over het contrastmiddel weten, lees dan op onze website de bijsluiter: www.radiologie.asz.nl\

De scan

De laborant schuift u daarna door de opening van het apparaat tot de plaats die moet worden onderzocht. De opening is een ring en geen afgesloten tunnel. Slechts een klein deel van uw lichaam schuift tijdens het onderzoek in de CT-scan.

Het is belangrijk dat u tijdens het onderzoek goed stilligt. Terwijl u door de ring schuift worden er foto's gemaakt. Deze foto's worden verwerkt door de computer.

Er wordt eerst een scan gemaakt waarbij u op uw rug ligt en daarna wordt een scan gemaakt waarbij u op uw buik ligt.

Tijdens het maken van de scans vraagt de laborant u enkele keren om in te ademen en de adem vast te houden (ongeveer 5 tot 20 seconden per scan).

Hierna is het onderzoek klaar en wordt het luchtslangetje en het eventuele infuusnaaldje weer verwijderd. Na het onderzoek kunt u direct naar het toilet gaan, zodat u de lucht uit uw darmen weer kwijt kunt raken en kunt u zich weer aankleden.

Afbeelding 3: De laborant ziet u door een raam

Tijdens het onderzoek is de laborant in de ruimte naast de CT-kamer aanwezig. De laborant kan u zien door een raam en met u praten via een intercom.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt 15 tot 30 minuten.

Na het onderzoek

Na het onderzoek mag u direct weer eten en drinken. Na het onderzoek kunt u veel last hebben van winderigheid. Dit komt door de lucht die tijdens het onderzoek in uw darmen is geblazen.

De beelden worden bestudeerd door radiologen en eventueel vergeleken met voorgaande onderzoeken. U krijgt de uitslag via uw aanvragende arts te horen.

Als bij het onderzoek contrastmiddel via het infuus is gegeven, raden we u aan om na het onderzoek veel te drinken. Het contrastmiddel kan dan snel uitgeplast worden.

Mogelijke bijwerkingen

- *Moviprep* kan soms maagdarmklachten geven. U kunt last krijgen van winderigheid, een opgeblazen gevoel in uw bovenbuik, buikkrampen en misselijkheid. Dit gaat na het onderzoek weer vanzelf over.
- *Prontobarium/Ezcat* geeft vrijwel nooit bijwerkingen.

Minder dan één procent van de patiënten is overgevoelig voor het contrastmiddel in het bloed. Bent u overgevoelig voor jodium in de bloedbaan, dan kan er een reactie ontstaan na het geven van de contrastvloeistof.

Een overgevoelighedsreactie kan bestaan uit: jeuk, bulten, prikkende slijmvliezen en eventueel dikke slijmvliezen, opgezette tong en lippen en mogelijk ook benauwdheid. Deze overgevoelighedsreactie kan nog een aantal uren na het onderzoek ontstaan.

Heeft u een of meerdere van de verschijnselen van een overgevoelighedsreactie? Bel dan naar het ziekenhuis:

- Van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur belt u naar de afdeling Radiologie:
 - Locatie Dordwijk, tel. (078) 654 10 40.
 - Locatie Zwijndrecht, tel. (078) 654 17 88.
- 's Avonds en in het weekend belt u naar de afdeling Spoedeisende Hulp van locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Tot slot

Wij doen ons best om u zoveel mogelijk op tijd te helpen. Wilt u zo vriendelijk zijn om op tijd aanwezig te zijn?

Als u verhinderd bent voor dit onderzoek, bel dan zo spoedig mogelijk.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan gerust op naar de afdeling Radiologie, tel. (078) 654 71 90. Dat kan van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur.

Wetenschappelijk onderzoek

Veel afdelingen maken volstrekt anoniem gebruik van gegevens van patiënten. Dit wordt gedaan om de kwaliteit te bewaken en voor onderzoek. Wij nemen aan dat u hiertegen geen bezwaar heeft. Als u hier toch bezwaar tegen heeft, kunt u dat laten weten aan de arts of de verpleegkundige/laborant.

Omdat er in ons ziekenhuis artsen worden opgeleid, wordt er ook wetenschappelijk onderzoek (studies) gedaan. Deze studies zijn altijd vooraf goedgekeurd door een speciale commissie van het ziekenhuis. Als een hulpverlener in het Albert Schweitzer ziekenhuis denkt dat u misschien kunt deelnemen aan zo'n onderzoek, dan bespreekt hij dat met u. U krijgt daarover altijd ook schriftelijke informatie. Dit onderzoek wordt nooit zonder uw toestemming gedaan.

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
juli 2022
pavo 0771